

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Instellingsnummer	16345
Instelling	Vrije Basisschool
directeur	(Frederik KEMPS) Johan ULENAERS
adres	Slinkerstraat 62 3920 LOMMEL
telefoon	011-54.02.58
fax	011-54.02.52
e-mail	denheuvel@skynet.be
website/URL	www.basisschooldenheuvel.be
Inrichtende macht/Bestuur	Kath. Ond. Dekenaat Lommel 966036
adres	Grote Hoef 24 3920 LOMMEL
Overkoepelende structuur	Lommelse Katholieke Basisscholen 118844
Tijdstip doorlichting	12 februari 2009 tot 17 februari 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jacqueline Oorts
Teamleden	Hilde Schoofs
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Andere deskundige die niet tot de inspectie behoort	nihil
Datum van bespreking met de directie/coördinatie	11 maart 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	Leergebieden in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
4	KWALITEITSPROFIEL	7
5	RESULTATEN	9
5.1	(Leer)prestaties	9
5.2	Schoolloopbaan	11
5.3	Outcomes	11
5.4	Tevredenheid	11
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	12
6.1	Algemeen	12
6.2	Personeel	12
6.3	Logistiek	12
6.4	Onderwijskundig	12
7	STERKTES EN ZWAKTES	14
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	14
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	14
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	14
8	ADVIES	15
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	16

1 INLEIDING

Van 12 februari 2009 tot 17 februari 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op de naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- méér dan twee vestigingsplaatsen
- recente of frequente directiewissel(s)
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- nabijheid grens of taalgrens

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en de procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting. De geselecteerde items zijn aangeduid met 'J'.

3.1 Leergebieden in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :

Leergebied	
Nederlands	
wiskundige initiatie	
wereldoriëntatie	J
muzische vorming	J
lichamelijke opvoeding	

Gewoon lager onderwijs :

Leergebied	
Nederlands	
Frans	
wiskunde	
wereldoriëntatie	
muzische vorming	J
lichamelijke opvoeding	
Leergebiedoverschrijdende ET	
leren leren	J
sociale vaardigheden	
ICT	

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen		
Leiderschap		
Visie		
Besluitvorming		
Kwaliteitszorg		
Zelfevaluatie		
Kwaliteitssysteem		
Personeel		
Personeelsbeheer		
Personeelsorganisatie		
Evaluatiesysteem		
Professionalisering		
Aanvangsbegeleiding		
Deskundigheidsbevordering		
Logistiek		
Materieel beheer		
Financiële middelen		
Kostenbeheersing In/ curs		
Uitrusting		
Infrastructuur		
Welzijn		
Veiligheid		
Gezondheid en hygiëne		
Milieu		
Werken/ stages		
Onderwijskundig		
Curriculum		
Onderwijsaanbod		
Onderwijsorganisatie		
Begeleiding		
Afstemming andere partners		
Leerbegeleiding		X
Loopbaanbegeleiding		
Socio-emotionele begeleiding		
Evaluatie		
Evaluatiepraktijk		X
Rapporteringspraktijk		X

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output		
Schoolloopbaan		
Rendement		
Toegang tot onderwijs		
Outcomes		
Vervolgonderwijs		
Aansluiting arbeidsmarkt		
Tevredenheid		
Leerlingen		
Personeel		X
Partners		

4 KWALITEITSPROFIEL

Het team verzamelt evaluatiegegevens vanuit het kind- en leerlingvolgsysteem en de bijbehorende genormeerde toetsen, de methodegebonden en de eigen toetsen. Jaarlijks nemen de leerlingen van de vierde en de zesde leergroep van de lagere afdeling deel aan de interdiocesane proeven. De resultaten hiervan worden geregistreerd en vergeleken met de resultaten binnen de scholengemeenschap. Ze worden echter niet van alle leer groepen ingestuurd voor de berekening van het Vlaamse gemiddelde of gebruikt om een verfijnder beeld te krijgen over de positionering van de school binnen de Vlaamse deelnemende scholen. De school kan niet voor alle leergebieden en leergebiedoverschrijdende thema's gegevens voorleggen waarmee ze kan aantonen dat het geboden onderwijs leidt tot voldoende resultaat. Noch bij haar planning, noch bij haar evaluatie bewaakt de school of haar aanbod voldoet aan de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. Voor de onderzochte leergebieden verzamelt de school voor muzische vorming geen resultaten. Voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren heeft ze geen gerichte en planmatige aanpak.

De kleuterleidsters werken geïntegreerd aan wereldoriëntatie en muzische vorming. Een koepel eigen instrument is daarbij richtinggevend. De uitgangspunten van de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn weinig gekend. Voor de uitwerking van wereldoriëntatie in de kleuterafdeling gelden voldoende afspraken die de continuïteit garanderen. Voor het aanbod en de evaluatie voor het leergebied muzische vorming kan het leerplan voor alle schoolteamleden nog meer het referentiekader vormen voor het vooropstellen van effecten op langere termijn en voor een voldoende evenwichtig aanbod van alle domeinen. De efficiënte aanwending van de onderwijstijd voor dit leergebied kan kritisch geanalyseerd worden in alle leeftijdsgroepen.

Door de verzwakte aandacht voor een brede basisvorming met oog voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling, stemt de school haar werking niet steeds af op de mogelijkheden en de specifieke noden van de individuele leerlingen. De leerlingenpopulatie wordt vooral gekenmerkt door kinderen uit de omgeving en, door de nabijheid van de grens, kinderen met de Nederlandse nationaliteit. Dit zorgt voor een gemiddelde leerlingendiversiteit qua achtergrond en leermogelijkheden. De leerlingenbegeleiding wordt georganiseerd met reguliere en extra middelen. Bij de aanwending hiervan houdt de school niet steeds rekening met een evenwichtige spreiding van de ondersteuning over de beide afdelingen, de vestigingsplaatsen en / of de aanwezigheid van zorgkinderen met specifieke noden in bepaalde leer groepen. Het gebruik van het kind- en het leerlingvolgsysteem is een goede aanzet maar niet alle teamleden gebruiken deze instrumenten op dezelfde correcte manier. Voor de ondersteuning van leerlingen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden hanteren de leraren geen gezamenlijke aanpak. Het multidisciplinair overleg vormt hiertoe voor meerdere leraren geen meerwaarde. De ondersteuning door het zorgteam wordt niet door alle leraren als waardevol ervaren. De geregistreerde vorderingen van de kinderen worden niet steeds systematisch met alle kindbetrokkenen besproken.

Het schoolteam in de lagere afdeling heeft nog weinig nagedacht over het beoogde effect, namelijk de minimumdoelen vervat in de eindtermen met zoveel mogelijk kinderen bereiken. Het gebruik van diverse evaluatie- en rapporteringspraktijken is een gevolg hiervan. De school tracht sinds langere tijd om, mede onder begeleiding van een externe deskundige, hierover een visie te ontwikkelen.

De leraren spreken zich tevreden uit over de communicatie en de vergadertechnieken die op hun vraag en onder impuls van de nieuwe directeur werden bijgestuurd. Zij verwoorden nood te hebben aan het doorhakken van knopen en het nemen van duidelijke besluiten zodat sterke richtlijnen en afspraken de gelijkgerichte werking ten goede komen. De beginnende leraren worden door ervaren collega's en een mentor ondersteund waardoor zij zich vooral de organisatorische werking binnen de school snel eigen kunnen maken.

Door afwezigheid van of het niet centraliseren van pedagogisch-didactische afspraken wordt de gezamenlijke doelgerichtheid bij het realiseren van de leerplannen weinig bevorderd. De school volgt geen strategie om op korte, middellange en lange termijn prioriteiten vast te leggen. De gevolgde implementatiestrategie voor wereldoriëntatie leidde niet tot een gelijkaardige werking voor andere leergebieden of de leergebiedoverschrijdende thema's. De leraren hebben geen zicht op de planning of het te bereiken einddoel. Het gebrek aan een gezamenlijke visie leidt tot individuele standpunten en gehanteerde principes van leraren. Dit kenmerkt zich door een diversiteit in de klaswerking.

Uit deze schooldoorlichting blijkt dat de school meer aandacht moet besteden aan de integratie van onderwijsontwikkeling en –vernieuwing, op een gefaseerde wijze en vanuit interne en externe impulsen, om de nodige veranderingsdynamiek teweeg te brengen.

Samenvattend moet de school binnen een gestelde termijn werk maken van:

- Het voldoen aan de decretale opdracht voor muzische vorming en leren leren om vanuit de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en de (leergebiedoverschrijdende) eindtermen het aanbod, het pedagogisch-didactisch handelen en de evaluatie te richten.

Verder verdienen de volgende aspecten in de school de blijvende aandacht:

- Het organiseren van de leerbegeleiding zodat de meerwaarde ervan wordt uitgebouwd en meer onderwijs op maat wordt geboden;
- de evaluatie en de rapportering eenduidig maken en afstemmen op het totale onderwijsleerproces;
- een systematische ontwikkelings- en implementatiestrategie uitbouwen zodat de nodige schoolafspraken worden gemaakt, opgevolgd en bewaakt om het gelijkgericht werken te bevorderen.

Vanuit de vaststellingen tijdens de schooldoorlichting volgt het besluit dat de school verder moet werken aan de uitbouw van kwaliteitsvol onderwijs. De school moet op zoek gaan naar deskundigheid om de geformuleerde aanbevelingen en tekorten aan te pakken om zo de opvoedings- en onderwijskwaliteit op te trekken. Het inspectieteam uit zijn vertrouwen in een gunstig advies beperkt in de tijd.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De kleuterleidsters brengen in een kindvolgsysteem de competenties, het welbevinden, de betrokkenheid en de zorgbehoefte van de kleuters in kaart. Aansluitend hierbij wordt de individuele ondersteuning van het leer- of ontwikkelingsproces soms uit het oog verloren.
- Voor de organisatie van de activiteiten krijgen de leidsters en de kleuters weinig bijkomende ondersteuning. De nodige materialen voor het vervullen van deze decretale opdracht zijn in voldoende mate aanwezig.
- De kleuterleidsters gebruiken een koepeligen instrument om het werken aan de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen, zij het op diverse wijze, te bewaken. Het leerplan vormt geen referentiekader voor het bepalen van het aanbod. De teamleden zijn nog niet vertrouwd met de correlatie ontwikkelingsdoelen, leerplandoelen en ontwikkelingsaspecten en passen deze nog niet toe. Een leerlijn werd verspreid zonder implementatiestrategie waardoor dit instrument niet functioneel is.
- Naar aanleiding van een vorige schooldoorlichting werden heel wat stappen gezet om dit leergebied vanuit de visie van het leerplan en met aandacht voor alle domeinen te benaderen. Op dit moment zijn hier nog weinig sporen van terug te vinden.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De kleuterleidsters pakken dit leergebied geïntegreerd aan. Daarbij is een koepeligen instrument richtinggevend. Het onderscheid tussen de ontwikkelingsaspecten van dit instrument en de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen is voor de meeste teamleden onduidelijk.
- Vanuit hoeken- en spelfiches kunnen de leidsters de beginsituatie en het gewenste effect van hun werking, voor hun klasgroep bepalen. Er gelden afspraken over het experimenterend en explorerend beleven.
- De uitgewerkte thema's liggen vooraf vast en zijn gelinkt aan leerpakketten voor Nederlands. Kinderen krijgen kansen om het aanbod mee vulling te geven.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerkrachten hebben geen zicht op de beginsituatie van de leerlingen voor dit leergebied. Er wordt weinig individuele ondersteuning van het leer- of ontwikkelingsproces geboden.
- Het huidige onderwijsleeraanbod muzische vorming wordt te weinig getoetst aan de verwachtingen uit de eindtermen en / of de leerplannen. Verschillende domeinen uit dit leergebied komen te weinig en / of niet

evenwichtig aan bod. In heel wat klassen vinden we nog een traditioneel aanbod dat zich beperkt tot deelaspecten van beeld en muzikale opvoeding. De diversiteit in uitvoering is klasgebonden.

- De nodige materialen voor het invullen van deze decretale opdracht zijn in voldoende mate aanwezig.
- Een leerlijn werd verspreid zonder implementatiestrategie waardoor dit instrument niet functioneel is. Naar aanleiding van een vorige schooldoorlichting werden heel wat stappen gezet om dit leergebied vanuit de visie van het leerplan en met aandacht voor alle domeinen te benaderen. Op dit moment zijn hier nog weinig sporen van terug te vinden.
- Op schoolniveau zijn er geen afspraken die een representatieve, transparante en valide evaluatie garanderen.

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van de leergebiedoverschrijdende eindtermen in de focus:

Leren leren

Voldoet niet

Vaststellingen

- In haar werking heeft de school weinig ondersteunende maatregelen voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren voorzien.
- De school voldoet niet aan haar maatschappelijke opdracht om, conform het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, art.44, de leergebiedoverschrijdende eindtermen bij de leerlingen na te streven. De meeste teamleden kennen de eindtermen leren leren niet. Nochtans worden in sommige klassen, afhankelijk van de deskundigheid van de individuele leerkrachten, waardevolle initiatieven genomen.
- Bij de evaluatie en het rapporteren over leren leren vormen de eindtermen niet het referentiekader.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

5.4.1 Tevredenheid leerlingen

5.4.2 Tevredenheid personeel

De vaststellingen over de tevredenheid van het personeel wijzen erop dat de instelling hiervoor inspanningen levert.

- De teamleden verwoorden tevreden te zijn na de bijsturingen die, onder impuls van de huidige directeur, zijn gebeurd met het oog op een goede communicatie om de personeelsvergaderingen vlot en efficiënt te laten verlopen.
- Verschillende leraren geven aan dat ze niet steeds duidelijk weten wat van hen wordt verwacht en / of wat de te bereiken effecten zijn. Zij hebben nood aan een duidelijke koers met opvolging en bewaking.

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

- De beginsituatie van de leerlingen wordt op diverse wijzen bepaald. Het verduidelijken van de individuele zorgbehoeften van elk kind en de daaraan te koppelen ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces worden niet steeds systematisch in kaart gebracht.
- De organisatorische ondersteuning wordt vanuit het reguliere lestijdenpakket en vanuit de extra toegekende middelen niet in beide onderwijsniveaus evenwichtig en op de zorgbehoeften van de kinderen afgestemd.
- Voor sommige leergebieden en -domeinen worden de leervorderingen geregistreerd middels het leerlingvolgsysteem. De overige toetsen zijn weinig afgestemd op de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Foutenanalyses vormen nog weinig de basis om doelgericht, doordacht en systematisch op klasniveau tegemoet te komen aan de noden van elk kind.
- Niet alle teamleden zijn op de hoogte van de aanpassingen die kunnen gebeuren in het onderwijskundig handelen om leerlingen de nodige ondersteuning te bieden. Door een gebrek aan eenduidige afspraken en opvolging zijn er in sommige klassen duidelijke verschillen in uitvoering waarneembaar.
- Op niveau van de scholengemeenschap werd een visie op zorg uitgeschreven. De concretisering hiervan op schoolniveau is voor de meeste leerkrachten niet duidelijk.
- De verzamelde leerlingresultaten worden door de meeste leerkrachten geanalyseerd. De school neemt met meerdere leerlingengroepen deel aan centrale proeven. De resultaten hiervan worden niet van alle leergroepen doorgegeven voor de berekening van het Vlaamse gemiddelde.

6.4.3 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

- De evaluatie van de leerlingen gebeurt vooral door het gebruik van methodegebonden en eigen toetsen. Bijkomend worden voor sommige leergebieden en -domeinen toetsen van het leerlingvolgsysteem afgenomen. Enkele leergroepen nemen deel aan centrale proeven.
- Volgens hun individuele deskundigheid hebben de leraren naast productevaluatie in meer of mindere mate aandacht voor procesevaluatie.

- Het beleid rond zittenblijven is voor sommige teamleden niet duidelijk.
- Momenteel buigt de school zich, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst, over de mogelijkheden van breed evalueren om te komen tot een gezamenlijke visie.

6.4.3.2 Rapporteringspraktijk

- Het gebrek aan criteria, afspraken en opvolging leidt tot opmerkelijke verschillen in de rapporteringspraktijk. In navolging van de visieontwikkeling op evalueren kan het rapporteren bijgestuurd worden.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De implementatie van het leergebied wereldoriëntatie werd op een doordachte en systematische wijze aangepakt.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het curriculum en de begeleiding beter afstemmen op de inputkenmerken.
- De evaluatie en de rapportering sterker afstemmen op het totale onderwijsleerproces.
- Beslissingen nemen en knopen doorhakken om tot duidelijke besluiten te komen die vorm geven aan een gelijkgerichte school- en klaswerking.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- De leerplanrealisatie voor het leergebied muzische vorming versterken.

Regelgeving

- Het schoolteam moet kunnen aantonen dat het de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren planmatig nastreeft.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd van 2 februari 1999, artikel 10:

is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG BEPERKT TOT HET SCHOOLJAAR 2011-201**

De hieronder aangekruiste items scoren onvoldoende en hebben tot dit advies geleid.

	DL-f		Omville van
Veiligheid			
Organisatie van het welzij nsbeleid			
Bewoonbaarheid			
Veiligheid van de leer- en werkomgeving			
Hygiëne, gezondheid en milieuzorg			
Regelgeving			
Gewoon kleuteronderwijs :			
Leergebied			
Nederlands			
wiskundige initiatie			
wereldoriëntatie	J		
muzische vorming	J	x	onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen
lichamelij ke opvoeding			
Gewoon lager onderwijs :			
Leergebied			
Nederlands			
Frans			
wiskunde			
wereldoriëntatie			
muzische vorming	J	x	onvoldoende realiseren van de eindtermen
lichamelij ke opvoeding			
Leergebiedoverschrij dende ET			
Ieren Ieren	J	x	onvoldoende nastreven van de eindtermen
sociale vaardigheden			
ICT			

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf 1 september 2012 kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jacqueline Oorts

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisname

De directie / de inrichtende macht